

УДК 347.73

ПОНЯТТЯ ТА ПРЕДМЕТ БАНКІВСЬКОГО ПРАВА

Студ. С.І. Сова, гр. БП-12

Наук. керівник Н.В. Кулак

Київський національний університет технологій та дизайну

Банківська система за період незалежності зазнала суттєвих змін: створено дворівневу банківську систему, все більшого розвитку набуває діяльність комерційних банків та спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів.

Банківське право як самостійна галузь права та наука теж стрімко еволюціонує. Банківське право регулює порядок організації та діяльності банків України, їх взаємовідносини з клієнтами, а також порядок здійснення банківських операцій та всі інші суспільні відносини, що уособлюють банківську діяльність.

Поняття "банківське право" міцно закріпилося в науково-юридичній термінології і широко вживане у практиці банківської діяльності як самостійна юридична категорія і стосується значної групи правовідносин.

Значна кількість робіт, присвячена визначенні поняття банківського права та його предмету, серед яких варто відмітити праці таких учених як М. Агарков, Л. Воронова, О. Орлюк, Ю.В. Ващенко, О. Шукліна, О. Костюченко, Т. Латковська, О. Олейнік, Є. Карманов, І. Гуревич, а також інші.

Найбільш повно визначення поняття банківського права дає О. Костюченко: банківське право є системою правових норм, що регулюють порядок організації та діяльності банків України, їх взаємовідносини з клієнтами (юридичними та фізичними особами), що обслуговуються банками, а також порядок здійснення банківських операцій.

Предмет певної галузі права є ті суспільні відносини, які регулюються нормами цієї галузі права. Банківське право регулює суспільні відносини що виникають з приводу, та в зв'язку із організацією і забезпечення функціонування банківської системи країни; відносини, які виникають з приводу створення та державної реєстрації банків і кредитно-фінансових установ, легалізації їх діяльності; відносини, які виникають між банками та кредитно-фінансовими установами і користувачами банківських послуг, ці відносини урегульовані методом диспозитивним. Все це є банківською діяльністю, тому предметом банківського права є банківська діяльність.

Поняття «банківська діяльність» законодавчо закріплено у ст. 2 Закону України «Про банки та банківську діяльність», а саме: «банківська діяльність - залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб».

Таким чином банківська діяльність являє собою цілий комплекс операцій: залучення грошових вкладів, розміщення коштів, ведення рахунків та здійснення розрахунків, купівля-продаж монетарних металів тощо. Основу банківської діяльності становлять грошово-кредитні відносини, об'єктом яких є гроші та грошові зобов'язання. Банківська діяльність багатогранна і є формою фінансового, кредитного і валютного регулювання.